

ΚΑΠΟΤΕ... ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ – Η βάπτιση

Ποιος θα πίστευε σήμερα, που το μυστήριο της βάπτισης συνήθως συντελείται ταυτόχρονα με αυτό του γάμου και οι καυγάδες στα ζευγάρια για το όνομα του παιδιού είναι τουλάχιστον η πρώτη προγαμιαία έμπρακτη αμφισβήτηση της μελλοντικής οικογενειακής γαλήνης, ότι κάποτε θα αποφάσιζε κάποιος τρίτος για το περιβόητο όνομα που θα διατηρούσε για δεκαετίες τη δόξα του οικογενειακού μεγαλείου; Κι όμως, εκείνη την εποχή, αλλά και πολύ νωρίτερα, τα πράγματα ήταν τελείως διαφορετικά. Τόσο, που και αυτή ακόμη η πραγματικότητα μπορεί να φαντάζει σήμερα στους νεότερους σαν μια παρανοϊκή αφήγηση.

Όσο κι αν ακούγεται παράδοξο, ο πατέρας δε συμμετείχε τότε από την αρχή στη διαδικασία του μυστηρίου. Και όχι μόνο δε συμμετείχε, αλλά δεν είχε και τον κύριο λόγο για το όνομα του βαπτιζόμενου, κάτι που ήταν αποκλειστική υπόθεση του κουμπάρου και ανάδοχου. Άλλα μπορεί να είχαν συμφωνηθεί προ ημερών ή αποβραδís και άλλα τελικά να γινόντουσαν την επομένη λίγα μέτρα μπροστά από την έτοιμη ζεστή κολυμπήθρα. Δεν λείψανε και οι παρεξηγήσεις ή οι παρεκτροπές πολλές φορές, σύμφωνα με μαρτυρίες παλαιότερων, γιατί ο κουμπάρος αθέτησε τη συμφωνία με τους γονείς και έδωσε το όνομα που ο ίδιος επιθυμούσε.

Όταν ο ανάδοχος εκφωνούσε το όνομα του νεοφώτιστου, για να κατοχυρωθεί αυτό θα έπρεπε να το επαναλάβει και ο τελών το μυστήριο ιερέας. Με τη δεύτερη αυτή εκφώνηση το γεγονός ήταν τελεσίδικο και τίποτε δεν μπορούσε να το αλλάξει. Είχε συμβεί παλαιότερα, σε περιπτώσεις που άλλα είχαν συμφωνηθεί στο σπίτι και άλλα γινόντουσαν στην εκκλησιά, να παρέμβουν βίαια κάποιοι θερμόαιμοι πατεράδες πριν τη δεύτερη ανάγνωση

και να ακυρωθεί το μυστήριο. Και ασφαλώς, όχι κάτω από τις καλύτερες προϋποθέσεις. Σε αυτά τα λίγα δευτερόλεπτα πολλά μπορούσαν να συμβούν.

Για να αποφευχθεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο απρεπών συμπεριφορών σε αυτό το ελάχιστο χρονικό διάστημα μέχρι τη δεύτερη εκφώνηση, ο πατέρας θα έπρεπε να βρίσκεται σχετικά μακριά. Περίμενε λοιπόν καρτερικά στο προαύλιο της εκκλησίας μέχρι να τρέξουν και να του ανακοινώσουν οι πιτσιρικάδες τη χαρμόσυνη είδηση. Τότε μόνο εκείνος αγαλλίαζε και από τη χαρά του έβγαζε μια χούφτα κέρματα που τα πετούσε στον αέρα για να τους φιλέψει για το ευχάριστο μαντάτο. Κι εκείνοι μονομιάς αρχίζανε σαν τα σπουργίτια να μαζεύουνε όσα περισσότερα από αυτά μπορούσαν.

«Να πώς τα πετούνε τα λεφτά αυτοί που τα 'χουν» με πειράζει σε μια τέτοια βάπτιση κάποιος από την παρέα μου. Δε θα ήμουνα ακόμη πέντε χρονών, αλλά η κουβέντα του θεωρήθηκε μεγάλη προσβολή και με απερίσκεπτη περηφάνια τρέχω για το σπίτι να βρω κάτι στρογγυλά τσίγκινα κουτιά από μπισκότα της εποχής που μέσα τους ο πατέρας έβαζε τις οικονομίες του ή τα τρέχοντα έξοδα του σπιτιού. Και με τις τσέπες γεμάτες με το πολύτιμο σιδηρικό ξεκίνησα να βρω την παλιοπαρέα που υποψιασμένη, με περίμενε με πονηρό χαμόγελο λίγο πιο πάνω από τους Αγίους Αποστόλους. Μονομιάς άρχισα να μιμούμαι τον ευτυχή πατέρα της βάπτισης και να σκορπάω στον αέρα τα κέρματα που με περισσή αφέλεια έβγαζα από τις τσέπες μου. Και δεν ήταν αυτά μόνο η συνηθισμένη ψιλιαδούρα που βλέπαμε σε τέτοια μυστήρια, ήταν και δεκάρικά και εικοσάρικα, που για την εποχή εκείνη η αξία τους ήταν αρκετά σημαντική.

Το γεγονός έτυχε να δει κάποια γιαγιά που έτρεξε στην εκκλησία να φωνάξει τον πατέρα μου: «Τάκη, αυτό το παιδί σου σήμερα παλάβωσε! Πάει το βιος σου άμοιρε. Αχ, συμφορά που σε βρήκε!» και του εξιστορεί τα καθέκαστα. Αφοσιωμένοι όλοι τους στη συγκομιδή, κανένας δεν αντιλήφθηκε σε λίγο την εμφάνισή του. Όλα τα χρήματα ασφαλώς επιστράφηκαν και εγώ – προφανώς λόγω του νεαρού της ηλικίας μου – βγήκα σώος και αβλαβής. Τότε μόνο, από εκείνο το περιστατικό, κατάλαβα την έννοια των χρημάτων, μετά βέβαια την

οικονομική κατήχηση που μου έγινε. Αν και ο πατέρας ήταν αρκετά σκληρός, ποτέ μου δε με χτύπησε, πλην μιας μόνο φορές που πραγματικά μου άξιζε. Τα αυτιά μου είχε ξεριζώσει μόνο, όπως και ο δάσκαλος.

Η βάπτιση τότε δεν ήταν χαρά μόνο για τους γονείς, αλλά και για μας τους πιτσιρικάδες που ευελπιστούσαμε σε κάποιο ελάχιστο χαρτζιλίκι. Μπορεί να ήμασταν μια σταλιά, αλλά δεν χάναμε ποτέ την ευκαιρία να το αποκτήσουμε. Και για πολλούς, τα έσοδα από αυτό το όμορφο έθιμο μαζί με τα κάλαντα, ήταν η απαρχή του προσωπικού τους κουμπαρά.

Τι απέγινε όμως όλη εκείνη η αγωνιώδης οικονομική σοδειά; Τίποτε περισσότερο από όμορφες αναμνήσεις.

Συνεχίζεται.....